

МОВА ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН

УДК 81'255.4:81'367.622.12 (043.2)

Адаменко М.А.

Національний авіаційний університет, Київ

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТВОРІВ ЖАНРУ ЖАХІВ

Твори, віднесені до літератури жахів, стають все більш популярними. Крім емоційно захоплюючого сюжету для них характерні чітко окреслені жанрові ознаки, зокрема: жанрові лексика, яка об'єднує й емоційно забезпечує концептуальні групи; портретні характеристики героїв; специфічний хронотоп; емотивне поле жанру. З огляду на означені жанрові особливості, на своєрідність творчої манери автора, безсумнівно видається факт особливої складності перекладу таких творів.

Перекладачу, з метою досягнення лексико-стилістичної адекватності у відтвореному іншою мовою тексті, необхідно адекватно передати когнітивну інформацію, яка в сучасній антропоцентричній парадигмі набуває все більшої актуальності. Головна особливість досліджуваного жанру – змалювати не тільки моральне, але й фізичне переживання страху, його найвищої форми – жаху.

Література жахів багата на описи захоронень та дійств на цвинтарі. У зв'язку з цим уся атрибутика погребіння є важливим складником жанру, тому що дозволяє змалювати героїв, які були вбиті, а потім воскресли, та описати їхні дії на цвинтарі, що створює потужну динаміку оповіді. Когнітема захоронення реалізується в рамках концепту ЖАХ за допомогою такого жанровірного регістру як могила, труп, цвинтар, каплиця [1, с. 130].

Найбільш поширеною технікою зображення головного героя в досліджуваному жанрі є портретування його зовнішності. Оскільки елімінація чи послаблення згаданих рис у перекладі призведе до нерівноцінного представлення центрального персонажа твору, перекладач повинен дотримуватися стратегії максимальної передачі всіх портретних характеристик героя [1, с. 129].

Розглянемо приклад з роману Стівена Кінга «Сяйво» (переклад Олександра Красюка):

They faded. Now he was in a room filled with strange furniture, a room that was dark. Snow spattered against the windows like thrown sand. His mouth was dry, his eyes like hot marbles, his heart trip hammering in his chest [2, с. 44].

Написи згасли. Тепер він опинився в якійсь кімнаті, заповненій дивними меблями, в кімнаті, де стояла темрява. Сніг пирскав у вікна, немов знадвору хтось кидався піском. У роті йому пересохло, очі горіли, мов наперчені, серце гарячково билося в грудях. [2, с. 40].

У цьому уривку спостерігаємо нагромадження лексико-стилістичних прийомів, а саме порівнянь та епітетів. Очі головного героя Стівен Кінг порівнює з розпеченими кулями, що показують злісність його намірів та характеру.